

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra historických věd

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího práce)

Práci předložila studentka: **Monika Bryšová**

Název práce: **Římskokatolická akce na Plzeňsku 1948 - 1953**

Vedoucí práce: PhDr. Jan Gebhart, CSc., DSc.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn): Autorka si vytkla za cíl analyzovat problematiku vztahu státu a římskokatolické církve v letech 1948–1953 a konkrétního uplatňování církevní komunistické politiky na Plzeňsku. Správně vycházela z premisy, že římskokatolická církev měla pro komunisty specifické postavení, neboť je ideově a organizačně podřízena Vatikánu, tedy centru stojícímu mimo možnou kontrolu, navíc byla komunisty vnímána jako silná organizace se společenským vlivem. Stejně tak se jí podařilo propojit problematiku vztahu státu a církve se společenským a politickým kontextem poválečné situace v Československu, konkrétně pak po Únoru 1948. V tomto ohledu naplnila cíl své diplomové práce.
2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionality teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Při tvorbě diplomové práce vycházela M. Bryšová jednak z odborné historio-
grafické literatury i edic dokumentů a jednak z archivních pramenů uložených v Archivu města Plzně a Státním oblastním archivu v Plzni. K hlubšímu pochopení a vysvětlení tehdejší tamní situace využila především zápisy ze schůzí nižších orgánů Národní fronty a dokumenty vzniklé z činnosti církevního oddělení. Také celkové rozvržení a zpracování problematiky postupuje v chronologické ose a to od obecného ke konkrétnímu. Jakousi červenou nití práce se stává analýza jednání mezi římskokatolickou hierarchií a představiteli KSČ na celostátní úrovni a následný dopad přijatých rozhodnutí na Plzeňsku. Zevrubně autorka nastínila vytvoření komunistického církevního aparátu, jenž vyvrcholil v říjnu 1949 vznikem Státního úřadu pro věci církevní (s menšími obměnami existoval další desetiletí), který doplňovalo uzákoněné sloučení církví se státem, jenž převzal hospodářské zabezpečení církví a náboženských společností. Následovala i další opatření „umenšující“ vliv církví a římskokatolické zvláště na život tehdejší společnosti (např. vedení matrik převzali národní výbory, uzákonění povinného občanského sňatku). Likvidaci autonomie římskokatolické církve doprovázela internace řady biskupů a zásahy proti mužským i ženským klášterům a kongregacím. Také tomuto problému věnovala autorka adekvátní pozornost na konkrétních příkladech, když došlo v Plzni v průběhu roku 1950 ke zrušení klášterů. Celkový proces a vývoj dané problematiky vhodně ilustrovala ve čtyřech přílohách - dokumentech z fondu Církevní úřad Plzeň, deponovaného v Archivu města Plzně. Je možné také souhlasit s autorčíným závěrem, že přes veškerý hrubý nátlak a mocenský útlak došlo k vytlačení církve z veřejného života ale komunistům „se nepodařilo zlikvidovat náboženskou základnu věřících a...svými zásahy naopak vytvořil podmínky pro udržení jejího vlivu mezi věřícími.“

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): K formální úpravě nemám zásadní připomínky a naopak je třeba ocenit nejen přehledné členění kapitol, ale také adekvátní používání citací a odkazů.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Ve způsobu uchopení dané problematiky lze spatřovat pozitivum DP M. Bryšové, o dalších jsme již napsal v předchozích částech svého posudku. Patrný nedostatek však spatřuji v omezeném zpracování osmé kapitoly, v níž pracně shromáždila materiál o šestnácti plzeňských katolických spolcích. Domnívám se, že nestačí pouze zaznamenat jejich existence, ale bylo by třeba také zhodnotit jejich význam a smysl, napsat více také o jejich členech apod. V tomto případě by možná méně bylo více.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):
Jaký byl vztah Vatikánu ke komunistické církevní politice a vyjadřovali se k ní vatikánští představitelé?
Pracovala autorka také s jinou odbornou i memoárovou literaturou, než uvádí? (např. publikace Václava Vaško, paměti Jaromíra Machuły)

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): **velmi dobře**

Datum: 21. 5. 2012

Podpis:

